

Veile

Amthuss d 7/8 73 Ark No 19/1873.

Indenrigsministeriet har under 5 d.M tilskrevet Amtet saaledes.

Ved Forordningen af 18 Oktbr 1811 er der forsaavidt de i privat Eje overgaaede Kjøbstadjorder afhændes, lagt en Kjøbstadkommunen tilfaldende Afgift paa disse Jorder. Forordningen skjelner i saa Henseende mellem de af Kjøbstadens Jorder, som ere udskiftede til Grundene eller Byggepladserne I: Forordningens § 91-6 :I og de af Kjøbstadens Jorder, som ikke ere udskiftede til Grundene, men derimod overdragne en eller anden Indvaaner med den Forpligtelse, at de ej kunne afhændes til Andre end Byens Borgere eller Indvaanere I: Forordningens § 7 jvfr § 8 :I.

1. Hvad de førstnævnte Jorder angaaer, bestemmer Forordningen, at den første Kjøber af saadan Jord, der sælges adskilt fra den Grund, hvortil den var udskiftet eller henlagt, skal til Kjøbstadens Kæmnerkasse, af hver Tønde Land geometrisk Maal, erlægge en aarlig Afgift af 2 Skjepper Byg, at betale i Penge efter hvert Aars Kapitelstaxt. – Ved hver Forandring af Ejer forhøjes denne aarlige Afgift med 2 Skjepper Byg, indtil den har naaet een Tønde Byg pr. Tønde Land.- Ligeledes erlægges ved hver Forandring af Ejer en Rekognition af 1 rd pr. Tønde Land til Byens Kæmnerkasse. Bemeldte Afgift og Rekognition bliver ifølge Forordningens Bestemmelser at svare, uden Hensyn til, om Afhændelsen sker til udenbyes eller til indenbyes Mand, jvfr. Cancelliskrivelse af 14 Maj 1822.

2. Hvad de sidstnævnte Jorder angaaer, bliver, naar disse afhændes paa samme Maade, at erlægge aarlig Afgift og ved Forandring af Ejer Rekognition, dog saaledes at Afgiften og Rekognitionen dels

kun bliver at svare med det halve af foranførte Beløb, dels kun indtræder, naar Afhændelsen sker til udenbyes Mand. – Ligesom disse Jorder saaledes frit kunne afhændes til indenbyes Mand I:Jvfr. Cancelli-skrivelser af 30 December 1817 og 14 Maj 1822 :I saaledes bortfalder ifølge Cancelli – Plakat af 15 Juli 1831. Afgiften ogsaa, naar Jorder af den heromhandlede Slags, skjøndt solgte til udenbyes Mand, dog drives af indenbyes Mand, saaledes at Avlen indhøstes til Kjøbstaden.

De saaledes givne Forskrifter ere dog aldrig af Administrationen blevne ansete for bindende og de paagjældende Forhold ere derfor ofte ved Udskiftningen af de enkelte Kjøbstæders Jorder efter Forslag af de kommunale Myndigheder blevne ordnede paa afvigende Maade.

Det kan nu vel erkjendes, at de Baand som ved Forskrifterne i Forordn. af 18 Oktbr. 1811 eller de i mange Kjøbstæder ved Jordernes Udskiftning trufne særlige Bestemmelser ere lagte paa den frie Omsætning af Kjøbstadsjorderne, kunne være til Hinder for den hensigtsmæssigste og mest frugtbringende Benyttelse af dem, og at, en Revision af de gjældende Bestemmelser kan være ønskelig, men det bør dog ved en saadan have for Øje, at Fr: af 18 Oktober 1811 ikke ligefrem er en kommunal Skattelov, men at de ved samme og senere Bestemmelser paabudne Afgifter ere begrundede i et privatretligt Forhold, idet de omspurgte Kjøbstadsjorder besiddes ikke med fuldkommen men med ufuldkommen Ejendomsret, og at det er af denne Grund, at der er paalagt disse Ejendomme Jordskyld eller Afgift til Kommunen som oprindelig Ejer af samme, der bør derfor ved en mulig Omordning af disse Afgifter vises Varsomhed ligeoverfor Kommunen, der har et begrundet Krav paa af disse Jorder at nyde en Indtægt, der kommer Kommunens samtlige Skatteydere tilgode.

Naar Ministeriet nu ønsker Spørgsmaalet om en Revision

af de gjældende Afgiftsbestemmelser taget under Overvejelse og derom at modtage Erklæringer fra samtlige Byraad, er Grunden dertil nærmest, den, dels at Afgiften saavidt skjønnes, paa flere Steder mulig er altfor høj, dels at den mulig kan ordnes paa een Maade, hvormed saavel Yderen som vedkommende Kommune kan være bedre tjent.. Man kan saaledes ikke Andet end anse det for uheldigt, at Afgiften, naar den overhovedet skal være stigende, indtil den har naaet et vist maximum, ikke er stigende til Tidspunkter, som forud kunne beregnes, idet Afgiftens Forhøjelse indtræder ved Forandring af Ejer I: hvad enten Forandringen hidrører fra Salg eller Dødsfald I: jvfr. Cancelliskrivelse af 10 December 1822 :I en Ulempe, som har ledet til, at man ved langvarige Lejemaal har søgt at undgaa Kjøb og Salg. Heller ikke kan det anses for en heldig Ordning, at Afgiften under visse Betingelser aldeles bortfalder, men under forandrede Betingelser igjen indtræder, nemlig naar Jorden fra udenbyes Mands Eje gaaer over i indenbyes Mands Eje og omvendt.

En Omordning af de gjældende Bestemmelser maatte derfor efter Ministeriets Formening nærmest gaa ud paa, at Afgiften istedetfor at være trykkende i Forhold til Udbyttet af Ejendommen blev Forholdene lempelig samt derhos istedetfor stigende og springende blev fast og staaende, hvorved tillige vilde banes Muligheden for en Afløsning af Afgiften. – En saadan Omordning vilde da blandt medføre, at Afgiften efter Fr: af 18 Oktbr 1811 § 7 om end med et noget mindre Beløb end nu er Tilfældet, maatte erlægges hvad enten Jorden ved Afhændelse gik over i udenbyes eller indenbyes Mands Eje; Kommunerne kunne formentlig være vel tjente med istedetfor en større Afgift, som forsvinder, saalænge Jorden ejes af indenbyes Mand, at erholde en mindre men stadig Afgift, hvad de enkelte Ejere af saadanne Jorder angaaer, maa det vel indrømmes, at disse, saafremt de kun ville sælge til indenbyes Mand, efter de nu gjældende Regler ved Salget

mulig ville kunne udbringe Mere af deres Ejendom end under den antydede nye Ordning, der ssaledes kunde synes at gaa dem for nær, men paa den anden Side ville de under den nye Ordning i Tilfælde af at Jorden sælges til udenbyes Mand muligen ved saadant Salg kunne udbringe Mere end Tilfældet vilde være under den bestaaende Ordning.

I Overenstemmelse med Foranstaaende har Ministeriet foreløbig tænkt sig, at en eventuel Lov om de heromhandlede Forhold navnlig maatte indeholde følgende Regler:

a. I de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18 Oktbr 1811 eller særlige for dem givne Bestemmelser, der ligesom nys nævnte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne, for Tiden ikke anvendes, bortfalde saavel de omspurgte Afgifter, som den ved Ejeskifte paabudte Rekognition.

b. I de Kjøbstæder, hvor der ifølge gyldige Bestemmelser, istedetfor stigende og springende Afgifter svarer faste Afgifter vedblive disse.

c. I de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18 Oktober 1811 eller særlige for dem givne Bestemmelser, der ligesom bemeldte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne anvendes, skulle de nuværende Ejere svare samme Afgift som hidtil. Ved første Ejerskifte og fremdeles forandres Afgiften til et bestemt aarligt Beløb, ens for indenbyes og udenbyes Ejere, der for de ovenfor under No 1 nævnte Jorders Vedkommende bliver dobbelt saa stort som for de ovenfor under No 2 nævnte Jorders Vedkommende, saasom henholdsvis til 4 og 2 Skjæpper Byg pr Tønde Land geometrisk Maal, eller muligt til et noget større Beløb pr Tønde Land, boniteret Maal.

d. Rekognition ved Ejeskifte vedbliver i de under b og c nævnte Tilfælde.

e. Der indrømmes den enkelte Ejer Ret til at faa Afgiften afløst mod et passende Vederlag til Kommunen

Forinden herefter Videre i denne Sag skulde man tjenstligst anmode Amtet om at indhente og med Samme egne Ytringer hertil at indsende Erklæringer fra samtlige Byraad i det Dem underlagte Amt angaaende den saaledes antydede Omordning. I Forbindelse hermed forventer Ministeriet tillige for hver Kjøbstad især at modtage Oplysning om og i saa Fald, hvorledes og med hvilken Hjemmel Afgiften udredes samt om Størrelsen af det samlede Beløb, som Afgiften har udgjort for Aaret 1842.”

I Henhold hertil skal Amtet udbede sig Byraadets Ytringer tilligemed den i sidste Stykke af Ministeriets Skrivelse omhandlede Oplysning.

Navn

Til
Vejle Byraad